

Emlékezés tanárainkra

(2015. februárjában)

A régebbi találkozók egyikén – talán 20-25 éve - tettem szóvá, hogy kedves tanáraink az élet buktatóira, azok kivédéseire, nem eléggé készítettek fel bennünket. Hiányoltam a tananyag melletti eligazító szavakat, vagyis hiányzott az igazi életre nevelés.

Azóta sok év telt el és be kellett látnom, hogy kétszeresen is igazságtalan voltam. Elsősorban nem fogtam fel évtizedekig, hogy olyan politikai légkörben éltünk 8 éves gimnáziumi tanulmányaink idején, amelyben nem teljesíthették tanáraink maradéktalanul a nevelés magasztos feladatát... Csak a szigorúan vett tananyag oktatása volt engedélyezve.

Az előbb elmondottak ellenére az élet nehézségeinek átélésekor, nehéz helyzetekben tanáraink gyakran mutattak példát, adtak nekünk viselkedési mintákat. Később, amikor én jutottam hasonló nehéz helyzetbe, eszembe jutottak kiváló tanárainktól eredt, egykor használt megoldási módok.

Rá kellett jönnöm, hogy a külső körülmények ellenére is megkaptuk tanárainktól a hiányolt nevelést, csak nem direkt módon, a napi eseményekhez fűzött szavakkal, hanem példaadással, saját tetteikkel, elbeszéléseikkel, előttünk zajló példás életükkel, s a régi bölcséktől eredő aktuális idézetekkel.

A teljesség igénye nélkül megemlítem, hogy a „Gazdától”, **Csávás Sándor** osztályfőnökünkől megtanulhattuk, hogy az élet delén is újra lehet kezdeni az oktató nevelő munkát lelki törés nélkül. (Ezt az Erdélyből érkezett Batta László tanár úr példája is tükrözte). A „Gazdától”eredt az a kiváló módszer, hogy hogyan kell a gyakori kirándulásokon megismerni, megszeretni hazánkat, hogyan kell elődeink gyarló és példamutató életéből tanulnunk. Az évek során gyakran adott elő osztályunk jól választott témájú színdarabokat, melyek az órákon elmondott versekkel, a kötelező olvasmányokkal együtt igyekeztek átadni azt is, ami nem szerepelt a tananyagban. Megmutatta, hogy miként lehet szigorúan, ugyanakkor mosolygós kacsintással, emberséggel vezetni az osztályt. Utólag elmondhatjuk, hogy az 1956-os forradalmunk idején a későbbi várható megtorlás tudatában is igyekezett segíteni a jó ügyet...

Gaál László igazgatónktól a filozófia nyugalmát, derűjét, a humánus ember jóságát tanultuk meg. Azt is, hogy létezett egykor olyan, jelenleg elképzelhetetlen világ, amikor diákok - közöttük Ő is – kezükben vándorbottal, gyalogosan megjárták Rómát.

Kresznerics Gyula tanár úrtól - aki teológiát végzett - bölcs, szelíd, jóságos, értelmes magatartást tanulhattunk emlékezetes matematika óráin.

Varga József tanár úr példájából megtudhattuk, hogy milyen az elsőrendű nyelvtelenség. Ő a háború után az angol nyelv mellett az orosz nyelvet is kiválóan tanította (akkor úgy tudtuk, hogy csak hetekkel járt előttünk a számára is új nyelv elsajátításában). Ő volt a cserkészek parancsnoka. Ma is szép emlékeim a berekfürdői sátras táborozások, a tábortűz melletti nótázások, a cserkészkarácsonyok, a Soli Deo Gloria ünnepei. Már orvostanhallgató koromban egy alkalommal a híres anatómus, dr. Kiss Ferenc professzor úr tartott „vallásórát”... Ma is elgondolkoztat egy jelenség bemutatása, amit azóta sem felejték el. Ott a katedrán egy emberi karcsontot emelt fel közepére kötött spárgával... és a karcsonot felvette az észak-déli irányt... Így vált bizonyossá sok hallgató előtt, hogy mennyi ismeretlen eredetű és célú erő hat még az emberre az ismerteken kívül... Varga József tanár úrtól megtanultuk, hogy az emberi életnek igazi értéket, szépséget a közösségbe tartozás ad.

Oláh József tanár úr jó lélektani ismereteit jelezte egy emlékezetes megjegyzése: „Amit energiának nevezünk, megközelíti azokat a tulajdonságokat, amelyeket a vallásos emberek Istennek tulajdonítanak... A lényeg ugyan az, nem az elnevezés számít”. Ma is fülemben csengenek szavai.

Schwirián László tanár úr latin óráin megértettük, hogy a 2000 éves bölcsességek óriási támaszt jelentenek nehéz körülmények között is. Tapasztalhattuk, hogy a tanár egyszerre lehet fegyelmet tartó, de elnéző barátja is a diákoknak.

Gyergyói János tanár úrtól megtanulhattuk az érzelem és értelem egyensúlyát, valamint azt, hogy gondoskodó, szinte baráti kapcsolat is lehetséges tanár és diák között. Érettségi után valóban baráti lett a hangneme közöttünk.

Rusz Laura néni óráin láthattuk, hogy a nyugdíj, az emberi öregség közelében is helyt kell állni, el kell végezni a napi munkát akkor is, ha a munkavégzés itt-ott már akadozik, és mosolyognak is rajta a komisz kölykök...

A tanárainkra való emlékezést azzal fejezem be, hogy az említetteken kívül más tanárunktól is sok szépet és jót, a helyes emberi tartást, emberi méltóságot, emberséget tanulhattunk a tananyag elsajátítása mellett.

Ezért köszönet jár! Most mindnyájunk nevében mondok hálás köszönetet.

Dr. Seres László
1952-ben érettségizett öregdiák